
Amarakosha or Namalinganushasanam, Thesaurus Chapter 1

అమరకోశ అథవా నామలింగానుశాసనం కాణ్డ ౧

Document Information

Text title : amarakosho nAmaliNgA.anushAsan kANDa (Chapter) 1

File name : amarfin1.itx

Category : amarakosha, major_works

Location : doc_z_misc_major_works

Author : amarasin.ha

Transliterated by : Avinash Sathaye sohum at ms.uky.edu, Pramod, SV Ganesan

Proofread by : Avinash Sathaye sohum at ms.uky.edu, Pramod, SV Ganesan, Arun questions.Sanskrit at gmail

Latest update : December 24, 2019

Send corrections to : sanskrit at cheerful dot c om

This text is prepared by volunteers and is to be used for personal study and research. The file is not to be copied or reposted without permission, for promotion of any website or individuals or for commercial purpose.

Please help to maintain respect for volunteer spirit.

Please note that proofreading is done using Devanagari version and other language/scripts are generated using **sanscript**.

March 24, 2024

sanskritdocuments.org

అమరకోశ అథవా నామలిఙ్గానుశాసనం కాణ్డ ౧

శ్రీః॥

నామలిఙ్గానుశాసనం నామ అమరకోషః ।

ప్రథమం కాణ్డమ్ ।

మఙ్గలాచరణమ్ ।

(౧.౦.౧) యస్య జ్ఞానదయాసింధోరగాధస్యానఘా గుణాః mark మఙ్గలాచరణమ్ ॥

(౧.౦.౨) సేవ్యతామక్షయో ధీరాః స శ్రియే చామృతాయ చ

ప్రస్తావనా।

(౧.౦.౩) సమాహృత్యాన్యతన్త్రాణి సంక్షిప్తైః ప్రతిసంస్కృతైః mark చిక్రీర్షతప్రతిజ్ఞా ।

(౧.౦.౪) సంపూర్ణముచ్యతే వర్తెర్నామలిఙ్గానుశాసనమ్

పరిభాషా।

(౧.౦.౫) ప్రాయశో రూపభేదేన సాహచర్యాచ్చ కుత్రచిత్ mark పరిభాషా ।

(౧.౦.౬) స్త్రీపుంసపుంసకం జ్ఞేయం తద్విశేషవిధేః క్వచిత్

(౧.౦.౭) భేదాఖ్యానాయ న ద్వన్ద్వో వైకశేషో న సంకరః

(౧.౦.౮) కృతోఽత్ర భిన్నలిఙ్గానామనుక్తానాం క్రమాద్యతే

(౧.౦.౯) త్రిలిఙ్గాం త్రిప్వితీ పదం మిథునే తు ద్వయోరితి

(౧.౦.౧౦) సిద్ధలింగా శేషార్థం త్వంతాథాది న పూర్వభాక్

స్వర్గవర్గః।

Heaven 9

(౧.౧.౧౧) స్వరవ్యయం స్వర్గనాకత్రిదివత్రిదశాలయాః mark అథ స్వర్గవర్గః ।

(౧.౧.౧౨) సురలోకో ద్యోదివో ద్వే స్త్రియాం క్లిబే త్రివిష్టపమ్

Deities 26

(౧.౧.౧౩) అమరా నిర్జరా దేవాస్త్రీదశా విబుధాః సురాః

(౧.౧.౧౪) సుపర్వాణః సుమనసస్త్రిదివేశా దివోకసః

(౧.౧.౧౫) ఆదితేయా దివిషదో లేఖా ఆదితినన్దనాః

(౧.౧.౧౬) ఆదిత్యా ఋభవోఽస్వపా అమర్త్యా అమృతాన్దసః

(౧.౧.౧౭) బర్హిర్ముఖాః క్రతుభుజో గీర్వాణా దానవారయః

(౧.౧.౧౮) వృన్దారకా దైవతాని పుంసి వా దేవతాః స్త్రియామ్

Some clans of deities

(౧.౧.౧౯) ఆదిత్యవిశ్వవసవస్తుషితాభాస్వరానిలాః

(౧.౧.౨౦) మహారాజకసాధ్యాశ్చ రుద్రాశ్చ గణదేవతాః

Some demigods

(౧.౧.౨౧) విద్యాధరాపురోయక్షరక్షోగన్ధర్వకింసరాః

(౧.౧.౨౨) పిశాచో గుహ్యకః సిద్ధో భూతోఽమీ దేవయోనయః

Antigods or titans 10

(౧.౧.౨౩) అసురా దైత్యదైత్యేయదనుజేన్ద్రారిదానవాః

(౧.౧.౨౪) శుక్రశిష్యా దితిసుతాః పూర్వదేవాః సురద్యిషః

Jina or Buddha 18

(౧.౧.౨౫) సర్వజ్ఞః సుగతః బుద్ధో ధర్మరాజస్తథాగతః

(౧.౧.౨౬) సమన్తభద్రో భగవాన్మారజిల్లోకజ్జనః

(౧.౧.౨౭) షడభిజ్ఞో దశబలోఽద్వయవాదీ వినాయకః

(౧.౧.౨౮) మునీన్ద్రః శ్రీఘనః శాస్తా మునిః శాక్యమునిస్తు యః

Gautama Buddha 7

(౧.౧.౨౯) స శాక్యసింహాః సర్వార్థసిద్ధః శౌద్ధోదనిశ్చ సః

(౧.౧.౩౦) గౌతమశ్చార్కబన్ధుశ్చ మాయాదేవీసుతశ్చ సః

Brahma 29

(౧.౧.౩౧) బ్రహ్మీత్యభూః సురజ్యేష్ఠః పరమేష్ఠీ పితామహః

(౧.౧.౩౨) హిరణ్యగర్భో లోకేశః స్వయంభూశ్చతురాననః

(౧.౧.౩౩) ధాతాబ్జయోనిర్ద్రుహిణో విరిషీః కమలాసనః

(౧.౧.౩౪) స్రష్టా ప్రజాపతిర్వేదా విధాతా విశ్వసృగ్విధిః

(౧.౧.౩౫) నాభిజన్మాణ్ణజః పూర్వో నిధనః కమలోద్భవః

(౧.౧.౩౬) సదానన్దో రజోమూర్తిః సత్యకో హంసవాహనః

Vishnu 46

(౧.౧.౩౭) విష్ణుర్నారాయణః కృష్ణో వైకుణ్ఠో విష్ణురశ్రవాః

(౧.౧.౩౮) ధామోదరో హృషీకేశః కేశవో మాధవః స్వభూః

(౧.౧.౩౯) దైత్యారిః పుణ్డరీకాక్షో గోవిన్దో గరుడధ్వజః

(౧.౧.౪౦) పీతామ్బరోఽచ్యుతః శార్ఙ్గీ విష్వక్సేనో జనార్దనః

(౧.౧.౪౧) ఉపేన్ద్ర ఇన్ద్రావరజశ్చక్రపాణీశ్చతుర్భుజః

(౧.౧.౪౨) పద్మనాభో మధురిపుర్వాసుదేవస్త్రివిక్రమః

(౧.౧.౪౩) దేవకీనన్దనః శౌరిః శ్రీపతిః పురుషోత్తమః

(౧.౧.౪౪) వనమాలీ బలిధ్వంసీ కంసారాతిరథోక్షజః

(౧.౧.౪౫) విశ్వమ్భరః కైటభజిద్విధుః శ్రీవత్సలాఞ్చనః

(౧.౧.౪౬) పురాణపురుషో యజ్ఞపురుషో నరకాన్తకః

(౧.౧.౪౭) జలశాయీ విశ్వరూపో ముకున్దో మురమర్దనః

Vasudeva: Krishna's Father 2

(౧.౧.౪౮) వసుదేవోఽస్య జనకః స ఏవానకదున్దుభిః

Balarama 17

(౧.౧.౪౯) బలభద్రః ప్రలమ్బఘ్నా బలదేవోఽచ్యుతాగ్రజః

(౧.౧.౫౦) రేవతీరమణో రామః కామపాలో హాలాయుధః

(౧.౧.౫౧) నీలామ్బరో రౌహిణేయస్తాలాఙ్కీ ముసలీ హలీ

(౧.౧.౫౨) సంకర్షణః సీరపాణిః కాలిన్దీభేదనో బలః

Kamadeva: Eros 19

(౧.౧.౫౩) మదనో మన్మథో మారః ప్రద్యుమ్నో మీనకేతనః

(౧.౧.౫౪) కందర్పో దర్పకోఽనన్గః కామః పఞ్చశరః సృరః

(౧.౧.౫౫) శమ్పరారిర్మనసిజః కుసుమేషురనన్యజః

(౧.౧.౫౬) పుష్పధన్వా రతిపతిర్మకరధ్వజ ఆత్మభూః

Five floral Arrows of Kamadeva

- (౧.౧.౫౭) అరవిన్దమశోకం చ చూతం చ నవమల్లికా
(౧.౧.౫౮) నీలోత్పలం చ పక్షౌచ్చితే పఞ్చబాణస్య సాయకాః

Five physical arrows of Kamadeva

- (౧.౧.౫౯) ఉన్మాదనస్తాపనశ్చ శోషణః స్తమ్భనస్తథా
(౧.౧.౬౦) సంమోహనశ్చ కామశ్చ పఞ్చ బాణాః ప్రకీర్తితాః

Son of kamadeva 4

- (౧.౧.౬౧) బ్రహ్మనూర్విశ్వకేతుః స్యాదనిరుద్ధ ఉషాపతిః
Laxmi 14

- (౧.౧.౬౨) లక్ష్మీః పద్మాలయా పద్మా కమలా శ్రీర్హరిప్రియా
(౧.౧.౬౩) ఇన్దిరా లోకమాతా మా క్షీరోదతనయా రమా
(౧.౧.౬౪) భార్గవీ లోకజననీ క్షీరసాగరకన్యకా

Krishna's equipment: conch, discus, mace, sword, jewel

- (౧.౧.౬౫) శఙ్ఖో లక్ష్మీపతేః పాఞ్చజన్యశ్చక్రం సుదర్శనః
(౧.౧.౬౬) కౌమోదకీ గదా ఖడ్గో నన్దకః కౌస్తుభో మణిః
Krishna's bow, mark, horses(4)

- (౧.౧.౬౭) చాపః శార్ఙ్గం మురారేస్తు శ్రీవతో లాఞ్చనం స్పృతమ్

- (౧.౧.౬౮) అశ్వాశ్చ ఛైర్యసుగ్రీవమేఘపుష్పబలాహకాః
Krishna's charioteer, minister, younger brother

- (౧.౧.౬౯) సారథిర్దారుకో మస్త్రీ హ్యుద్ధవశ్చానుజో గదః
Garuda: Krishna's vehicle 9

- (౧.౧.౭౦) గరుత్మాన్గరుడస్త్రాఙ్గో వైనతేయః ఖగేశ్వరః

- (౧.౧.౭౧) నాగాన్తకో విష్ణురథః సుపర్ణః పన్నగాశనః
Shiva 52

- (౧.౧.౭౨) శమ్భురీశః పశుపతిః శివః శూలీ మహేశ్వరః

- (౧.౧.౭౩) ఈశ్వరః శర్వ ఈశానః శంకరశ్చన్ద్రశేఖరః

- (౧.౧.౭౪) భూతేశః ఖణ్డపరశుగ్రీవో గిరిశో మృడః

- (౧.౧.౭౫) మృత్యుశ్శాయః కృత్తివాసాః పినాకీ ప్రమథాధిపః

- (౧.౧.౭౬) ఉగ్రః కపర్దీ శ్రీకణ్ఠః శితికణ్ఠః కపాలభృత్

- (౧.౧.౭౭) వామదేవో మహాదేవో విరూపాక్షస్త్రిలోచనః

- (౧.౧.౭౮) కృశానురేతాః సర్వజ్ఞో ధూర్జటిర్నిలలోహితః

- (౧.౧.౭౯) హరః స్మరహరో భర్గస్త్వమ్భకస్త్రిపురాన్తకః
 (౧.౧.౮౦) గంగాధరోఽన్తకరిపుః క్రతుధ్వంసీ వృషధ్వజః
 (౧.౧.౮౧) వ్యోమకేశో భవో భీమః స్థాణూ రుద్ర ఉమాపతిః
 (౧.౧.౮౨) అహిర్బుధ్వోఽష్టమూర్తిశ్చ గజారిశ్చ మహానటః
 Shiva's braided hair, bow, attendants, divine mothers
 (౧.౧.౮౩) కపర్దోఽస్య జటాజూటః పినాకోఽజగవం ధనుః
 (౧.౧.౮౪) ప్రమథాః స్యుః పారిషదా బ్రాహ్మీత్యాద్యాస్తు మాతరః
 Shiva's powers/glory 3
 (౧.౧.౮౫) విభూతిర్భూతిరైశ్వర్యమణిమాదికమష్టథా
 Eight Yogic achievements granted by Shiva
 (౧.౧.౮౬) అణిమా మహిమా వైవ గరిమా లఘిమా తథా
 (౧.౧.౮౭) ప్రాప్తిః ప్రాకామ్యమీశిత్యం వశిత్యం చాష్ట సిద్ధయః
 Shiva's wife Parvati 23
 (౧.౧.౮౮) ఉమా కాత్యాయనీ గౌరీ కాలీ హైమవతీశ్వరీ
 (౧.౧.౮౯) శివా భవానీ రుద్రాణీ శర్వాణీ సర్వమజ్గలా
 (౧.౧.౯౦) అపర్ణా పార్వతీ దుర్గా మృడానీ చణ్డికామిక్రా
 (౧.౧.౯౧) ఆర్యా దాక్షాయణీ చైవ గిరిజా మేనకాత్మజా
 (౧.౧.౯౨) కర్మమోటీ తు చాముణ్ణా చర్మముణ్ణా తు చర్చికా
 Shiva's son Ganapati 8
 (౧.౧.౯౩) వినాయకో విఘ్నరాజద్వైమాతురగణాధిపాః
 (౧.౧.౯౪) అప్యేకదన్తహేరమ్బలమ్బోదరగజాననాః
 Shiva's son Kartikeya 17
 (౧.౧.౯౫) కార్తికేయో మహాసేనః శరజన్మా షడాననః varకార్తికేయో
 (౧.౧.౯౬) పార్వతీనన్దనః స్కన్దః సేనానీరగ్నిభూర్గుహాః
 (౧.౧.౯౭) బాహులేయస్తారకజిద్విశాఖః శిఖివాహనః
 (౧.౧.౯౮) షాణ్మాతురః శక్తిధరః కుమారః క్రౌఞ్చదారణః
 Shiva's vehicle: Nandi Bull 6
 (౧.౧.౯౯) శ్ంక్షీ భృక్షీ రిటిస్తుణ్ణీ నన్దికో నన్దికేశ్వరః
 Indra 35
 (౧.౧.౧౦౦) ఇన్ద్రో మరుత్వాన్మఘవా బిడౌజాః పాకశాసనః
 (౧.౧.౧౦౧) వృద్ధశ్రవాః సునాసీరః పురుహూతః పురన్దరః
 (౧.౧.౧౦౨) జిఘ్నేఖర్షభః శక్రః శతమన్యుర్దివస్పతిః

- (౧.౧.౧౦౩) సుత్రామా గోత్రభిద్వజ్జీ వాసవో వృత్రహో వృషా
 (౧.౧.౧౦౪) వాస్తోష్పతిః సురపతిర్బలారాతిః శచీపతిః
 (౧.౧.౧౦౫) జమ్భుభేదీ హరిహయః స్వారాణ్ణుముచిసూదనః
 (౧.౧.౧౦౬) సంక్రందనో దుశ్శ్యవనస్తురాషాణ్ణేఘవాహనః
 (౧.౧.౧౦౭) ఆఖణ్ణలః సహస్రాక్ష ఋభుక్షాస్తస్య తు ప్రియా
 Indra's wife Shachi 3, city 1
 (౧.౧.౧౦౮) పులోమజా శచీన్యాణీ నగరీ త్వమరావతీ
 Indra's horse, charioteer, son, garden, palace, son(2)
 (౧.౧.౧౦౯) హయ ఉచ్చైఃశ్రవా సూతో మాతలిర్నన్దనం వనమ్
 (౧.౧.౧౧౦) స్యాత్ప్రాసాదో వైజయంతో జయన్తః పాకశాసనిః
 Indra's vehicle: elephant (4), thunderbolt (10)
 (౧.౧.౧౧౧) ఐరావతోఽభ్రమాతజ్జైరావణాఽభ్రమువల్లభాః
 (౧.౧.౧౧౨) హ్రాదినీ వజ్రమస్త్రీ స్యాత్ కులిశం భిదురం పవిః
 (౧.౧.౧౧౩) శతకోటిః స్వరుః శమ్భో దమ్భోభిరశనిర్ద్వయోః
 Airplane (2), divine sages, council (2), nectar (3)
 (౧.౧.౧౧౪) వ్యోమయానం విమానోఽస్త్రీ నారదాద్యాః సురర్షయః
 (౧.౧.౧౧౫) స్యాత్ సుధర్మా దేవసభా పీయాషమమృతం సుధా
 Divine river: Milky way (4), Golden mountain Meru (5)
 (౧.౧.౧౧౬) మన్దాకినీ వియద్గంగా స్వర్ణదీ సురదీర్హికా
 (౧.౧.౧౧౭) మేరుః సుమేరుర్హేమాద్రీ రత్నసానుః సురాలయః
 Five divine trees
 (౧.౧.౧౧౮) పజ్జౌతే దేవతరవో మన్దారః పారిజాతకః
 (౧.౧.౧౧౯) సన్తానః కల్పవృక్షశ్చ పుంసి వా హరిచన్దనమ్
 Sanatkumara (2), divine doctors: ashvins (6), nymphs (2)
 (౧.౧.౧౨౦) సనత్కుమారో వైధాత్రః స్వర్వైద్యావశ్విసీసుతౌ
 (౧.౧.౧౨౧) నాసత్యావశ్వినౌ దస్రావాశ్వినేయౌ చ తావుభౌ
 (౧.౧.౧౨౨) స్త్రియాం బహుష్వప్సరసః స్వర్వేశ్యా ఉర్వశీముఖాః
 Divine musicians (2), Fire (34), Marine fire (3)
 (౧.౧.౧౨౩) హాహా హూహూశ్చైవమాద్యా గన్ధర్వాస్త్రీదివోకసామ్
 (౧.౧.౧౨౪) అగ్నిర్వైశ్వానరో వహ్నిర్వీతిహోత్రో ధన్జయః
 (౧.౧.౧౨౫) కృపీటయోనిర్జ్వలనో జాతవేదాస్తనూనపాత్

- (౧.౧.౧౨౬) బర్హిః శుష్మా కృష్ణవర్తా శోచిష్కేశ ఉషర్బుధః
 (౧.౧.౧౨౭) ఆశ్రయాశో బృహదాభనుః కృశానుః పావకోఽనలః
 (౧.౧.౧౨౮) రోహితాశ్వో వాయుసఖః శిఖావానాశుశుక్షణిః
 (౧.౧.౧౨౯) హిరణ్యరేతా హుతభుగ్ దహనో హవ్యవాహనః
 (౧.౧.౧౩౦) సప్తార్చిర్దమునాః శుక్రశ్చిత్రభానుర్విభావనుః
 (౧.౧.౧౩౧) శుచిరప్పిత్రమౌర్వస్తు వాడవో వడవానలః
 Flame (5), Spark (2), Burn (2)
- (౧.౧.౧౩౨) వహ్నోర్ద్వయోర్జ్వాలకీలావర్చిర్దేతిః శిఖా స్త్రియామ్
 (౧.౧.౧౩౩) త్రిషు స్ఫులిజ్గోఽగ్నికణః సంతాపః సంజ్వరః సమా
 Meteor (1), Ash (5), Forest fire (3)
- (౧.౧.౧౩౪) ఉల్కా స్యాన్ నిర్గతజ్వాలా భూతిర్భుసితభస్మసీ
 (౧.౧.౧౩౫) ఙ్గారో రజ్జా చ దావస్తు దవో వనహుతాశనః
 Yama: god of death (14)
- (౧.౧.౧౩౬) ధర్మరాజః పితృపతిః సమవర్తీ పరేతరాట్
 (౧.౧.౧౩౭) కృతాన్తో యమునాభ్రాతా శమనో యమరాడ్ యమః
 (౧.౧.౧౩౮) కాలో దణ్డధరః శ్రాద్ధదేవో వైవస్వతోఽన్తకః
 (౧.౧.౧౩౯) రాక్షసః కోణపః క్రవ్యాత్ క్రవ్యాదోఽస్రప ఆశరః
 Giant, demon (15)
- (౧.౧.౧౪౦) రాత్రిఞ్చరో రాత్రిచరః కర్బురో నికషాత్మజః
 (౧.౧.౧౪౧) యాతుధానః పుణ్యజనో నైర్వతో యాతురక్షసీ
 Varuna: god of the sea (5)
- (౧.౧.౧౪౨) ప్రచేతా వరుణః పాశీ యాదసాంపతిరప్పతిః
 Vayu: (god of the) wind (20)
- (౧.౧.౧౪౩) శ్వసనః స్పర్శనో వాయుర్మాతరిశ్వా సదాగతిః
 (౧.౧.౧౪౪) పృషదశ్వో గన్ధవహో గన్ధవాహోఽనిలాఽఽశుగాః
 (౧.౧.౧౪౫) సమీరమారుతమరుజ్జగత్ప్రాణసమీరణాః
 (౧.౧.౧౪౬) నభస్వద్వాతపవనవమానప్రభిజ్జునాః
 Whirlwind, storm
- (౧.౧.౧౪౭) ప్రకమ్పనో మహావాతో ఝజ్జావాతః సవృష్టికః
 Five bodily winds in Ayurvedic classification, speed (5)
- (౧.౧.౧౪౮) ప్రాణోఽపానః సమానశ్చోదానవ్యానౌ చ వాయవః
 (౧.౧.౧౪౯) శరీరస్థా ఇమే రంహస్తరసీ తు రయః స్యదః

- (౧.౧.౧౫౦) జవోఽథ శీఘ్రం త్వరితం లఘు క్షిప్రమరం ద్రుతమ్
Quickly (11)
- (౧.౧.౧౫౧) సత్వరం చపలం తూర్ణమవిలమ్బితమాశు చ
Eternal (9), Excessive (14)
- (౧.౧.౧౫౨) సతతేఽనారతాఽశ్రాన్తసంతతావిరతానిశమ్
- (౧.౧.౧౫౩) నిత్యాఽనవరతాఽజస్రమప్యథాఽతిశయో భరః
- (౧.౧.౧౫౪) అతివేలభృశాఽత్యర్థాఽతిమాత్రోద్ధాఢనిర్భరమ్
- (౧.౧.౧౫౫) తీవ్రైకాన్తనితాన్తాని గాఢబాఢదృఢాని చ
- (౧.౧.౧౫౬) క్లిబే శీఘ్రాద్యసత్త్వే స్యాత్ త్రిష్యేషాం సత్త్వగామి యత్
Kubera: god of wealth (17)
- (౧.౧.౧౫౭) కుబేరస్త్వమ్భకసఖో యక్షరాడ్ గుహ్యకేశ్వరః
- (౧.౧.౧౫౮) మనుష్యధర్మా ధనదో రాజరాజో ధనాధిపః
- (౧.౧.౧౫౯) కిన్నరేశో వైశ్రవణః పౌలస్త్యో నరవాహనః
- (౧.౧.౧౬౦) యక్షైకపిఙ్గలవిలశ్రీదపుణ్యజనేశ్వరాః
Kubera's garden, son, place, city, attendants (4)
- (౧.౧.౧౬౧) అస్యోద్యానం వైశ్రవణం పుత్రస్తు నలకూబరః
- (౧.౧.౧౬౨) కైలాసః స్థానమలకా పూర్వమానం తు పుష్పకమ్
- (౧.౧.౧౬౩) స్యాత్ కిన్నరః కిమ్పరుషస్తురజ్జవదనో మయుః
Treasure (2), the list of nine treasures is below:
- (౧.౧.౧౬౪) నిధిర్నాశేపధిర్భేదాః పద్మశఙ్ఖాఽఽదయో నిధేః mark ఇతి స్వర్గవర్గః ॥
- (౧.౧.౧౬౫) మహాపద్మశ్చ పద్మశ్చ శఙ్ఖో మకరకచ్చపౌ
- (౧.౧.౧౬౬) ముకున్దకున్దనీలాశ్చ ఖర్వశ్చ నిధయో నవ

వ్యోమవర్గః।

Sky or atmosphere (26)

- (౧.౨.౧౬౭) ద్యౌదివౌ దేవ స్త్రియామభ్రం వ్యోమ పుష్కరమమ్బరమ్ mark అథ
వ్యోమవర్గః ।
- (౧.౨.౧౬౮) నభోఽన్తరిక్షం గగనమనన్తం సురవర్త్య ఖమ్
- (౧.౨.౧౬౯) వియద్ విష్టుపదం వా తు పుంస్యాకాశవిహాయసీ

- (౧.౨.౧౭౦) విహాసయోఽపి నాకోఽపి ద్యురపి స్యాత్ తదవ్యయమ్
 (౧.౨.౧౭౧) తారాపథోఽన్తరిక్షం చ మేఘాధ్వా చ మహాబిలమ్
 (౧.౨.౧౭౨) విహాయాః శకునే పుంసి గగనే పుంనపుంసకమ్ mark ఇతి వ్యోమవర్గః ॥

దిగ్వర్గః।

Directions or quarters (5), four directions or quarters, belonging to a direction

(౧.౩.౧౭౩) దిశస్తు కకుభః కాష్ఠా ఆశాశ్చ హరితశ్చ తాః mark అథ దిగ్వర్గః ।

(౧.౩.౧౭౪) ప్రాచ్యవాచీప్రతీచ్యస్తాః పూర్వదక్షిణపశ్చిమాః

(౧.౩.౧౭౫) ఉత్తరాదిగుదీచీ స్యాద్దిశ్యం తు త్రిషు దిగ్భవే

Belonging to respective direction or quarter

(౧.౩.౧౭౬) అవాగ్భవమవాచీనముదీచీనముదగ్భవమ్

(౧.౩.౧౭౭) ప్రత్యగ్భవం ప్రతీచీనం ప్రాచీనం ప్రాగ్భవం త్రిషు

Respective lords of the eight directions

(౧.౩.౧౭౮) ఇన్ద్రో వహ్నిః పితృపత్నిర్నైర్వతో వరుణో మరుత్

(౧.౩.౧౭౯) కుబేర ఈశః పతయః పూర్వాఽఽదీనాం దిశాం క్రమాత్

Respective planets associated to the eight directions

(౧.౩.౧౮౦) రవిః శుక్రో మహీనూనుః స్వర్భానుర్భానుజో విధుః

(౧.౩.౧౮౧) బుధో బృహస్పతిశ్చేతి దిశాం వైవ తథా గ్రహాః

Respective elephants associated to the eight directions

(౧.౩.౧౮౨) ఐరావతః పుణ్డరీకో వామనః కుముదోఽఙ్గానః

(౧.౩.౧౮౩) పుష్పదన్తః సార్యభౌమః సుప్రతీకశ్చ దిగ్గజాః

Respective wives of the elephants

(౧.౩.౧౮౪) కరిణ్యోఽభ్రముకపిలాపిఙ్గలాఽనుపమాః క్రమాత్

(౧.౩.౧౮౫) తామ్రకర్ణీ శుభ్రదన్తి చాఽఙ్గానా చాఽఙ్గానావతీ

Sector between directions (2), Inner space (2), Horizon (2)

(౧.౩.౧౮౬) క్షీభాఽవ్యయం త్వపదిశం దిశోర్మధ్యే విదిక్ స్త్రియామ్

(౧.౩.౧౮౭) అభ్యన్తరం త్వన్తరాలం చక్రవాలం తు మణ్డలమ్

Cloud (15), line of clouds (2), Belonging to clouds

(౧.౩.౧౮౮) అభ్రం మేఘో వారివాహః స్తనయిత్సుర్బలాహకః

(౧.౩.౧౮౯) ధారాధరో జలధరస్తడిత్వాన్ వారిదోఽముభృత్

- (౧.౩.౧౯౦) ఘనజీమూతముదిరజలముగ్ధామయోనయః
 (౧.౩.౧౯౧) కాదమ్బినీ మేఘమాలా త్రిషు మేఘభవేఽభ్రీయమ్
 Thundering (3), Lightning (10), Thunderclap (2), Lightning flash (2)
- (౧.౩.౧౯౨) స్తనితం గర్జితం మేఘనిర్ఘోషే రసితాఽది చ
 (౧.౩.౧౯౩) శమ్నా శతహ్రదాహ్రోదీన్యైరావత్యః క్షణప్రభా
 (౧.౩.౧౯౪) తడిత్సోదామనీ విద్యుచ్ఛ్చల్పలా చపలా అపి var సౌదామినీ
 (౧.౩.౧౯౫) సూర్యభుర్వజ్జనిర్ఘోషో మేఘజ్యోతిరిరంమదః
 Rainbow (3),
- (౧.౩.౧౯౬) ఇన్ద్రాయుధం శక్రధనుస్తదేవ ఋజరోహితమ్
 Rain (2), Drought (2), Continuous rain (2), Droplets
- (౧.౩.౧౯౭) వృష్టివర్షం తద్విఘాతేఽవగ్రాహోఽవగ్రహౌ సమా
 (౧.౩.౧౯౮) ధారాసమ్నాత ఆసారః శీకరోమ్బుకణాః స్మృతాః
 Hail (2), Cloudy day
- (౧.౩.౧౯౯) వర్షోపలస్తు కరకా మేఘచ్ఛన్నేఽహ్ని దుర్దినమ్
 Covering (8)
- (౧.౩.౨౦౦) ఆస్తర్ధా వ్యవధా పుంసి త్వన్తర్ధిరపవారణమ్
 (౧.౩.౨౦౧) అపిధానతిరోధానపిధానాఽఽచ్ఛాదనాని చ
 Moon (20)
- (౧.౩.౨౦౨) హిమాంశుశ్చన్ద్రమాశ్చన్ద్ర ఇన్దః కుముదబాన్ధవః
 (౧.౩.౨౦౩) విధుః సుధాంశుః శుభ్రాంశురోషధీశో నిశాపతిః
 (౧.౩.౨౦౪) అఙ్గో జైవాత్మకః సోమో గ్లోర్మృగాఙ్కః కలానిధిః
 (౧.౩.౨౦౫) ద్విజరాజః శశధరో నక్షత్రేశః క్షపాకరః
 Moon's sixteenth part, Full moon (2)
- (౧.౩.౨౦౬) కలా తు షోడశో భాగో బిమ్బోఽస్త్రీ మణ్డలం త్రిషు
 Piece, part (4), Half
- (౧.౩.౨౦౭) భిత్తం శకలఖణ్ణే వా పుంస్యర్ధోఽర్థం సమేశకే
 Moonlight (3), Purity or brightness (2)
- (౧.౩.౨౦౮) చన్ద్రికా కౌముదీ జ్యోత్స్నా ప్రసాదస్తు ప్రసన్నతా
 Mark or spot (6)
- (౧.౩.౨౦౯) కలఙ్కాఙ్కౌ లాఙ్ఘనం చ చిహ్నం లక్ష్మ చ లక్షణమ్
 Exquisite beauty, Splendour (4)
- (౧.౩.౨౧౦) సుషమా పరమా శోభా శోభా కాన్తిర్ద్యుతిశ్చవిః

Snow or frost (7), Snowdrift, accumulated snow (2)

(౧.౩.౨౧౧) అవశ్యాయస్తు నీహారస్తుషారస్తుహినం హిమమ్

(౧.౩.౨౧౨) ప్రాలేయం మిహికా చాఽథ హిమానీ హిమసంహతిః

Coldness, Cold (7)

(౧.౩.౨౧౩) శీతం గుణే తద్వదర్థాః సుషీమః శిశిరో జడః

(౧.౩.౨౧౪) తుషారః శీతలః శీతో హిమః సప్తాఽన్యలిఙ్గకాః

Dhruva (2), Agastya (3), Agastya's wife (also star names)

(౧.౩.౨౧౫) ధ్రువ జౌత్తానపాదిః స్యాత్ అగస్త్యః కుమ్భసమ్భవః

(౧.౩.౨౧౬) మైత్రావరుణీరస్వైవ లోపాముద్రా సధర్మిణీ

Star or asterism (6), Names of the 27 constellations and their parts

(౧.౩.౨౧౭) నక్షత్రమృక్షం భం తారా తారకాఽపుష్టు వా స్త్రియామ్

(౧.౩.౨౧౮) దాక్షాయినోఽశ్వినీత్యాదితారా అశ్వయుగశ్వినీ

(౧.౩.౨౧౯) రాధావిశాఖా పుష్యే తు సిధ్యతిష్యౌ శ్రవిష్టయా

(౧.౩.౨౨౦) సమా ధనిష్ఠాః స్యుః ప్రోష్ఠపదా భాద్రపదాః స్త్రియః

(౧.౩.౨౨౧) మృగశీర్షం మృగశిరస్తస్మిన్నేవాఽఽగ్రహాయణీ

(౧.౩.౨౨౨) ఇల్వలాస్తచ్ఛిరోదేశే తారకా నివసన్తి యాః

Planet Jupiter (9)

(౧.౩.౨౨౩) బృహస్పతిః సురాచార్యో గీష్పత్తిర్దిషణో గురుః

(౧.౩.౨౨౪) జీవ ఆఙ్గిరసో వాచస్పతిశ్చిత్రశిఖణ్డిజః

Planet Venus (6)

(౧.౩.౨౨౫) శుక్రో దైత్యగురుః కావ్య ఉశనా భార్గవః కవిః

Planet Mars (5), Planet Mercury (3)

(౧.౩.౨౨౬) అఙ్గిరకః కుజో భౌమో లోహితాఙ్గో మహీసుతః

(౧.౩.౨౨౭) రౌహిణీయో బుధః సౌమ్యః సమా సౌరిశనైశ్చరౌ

Rahu or the ascending node (5)

(౧.౩.౨౨౮) తమస్తు రాహుః స్వరాభానుః సైంహికేయో విధుస్తుదః

Ursa major

(౧.౩.౨౨౯) సప్తర్షయో మరీచ్యత్రిముఖాశ్చిత్రశిఖణ్డినః

Rising of the Zodiac signs(Lagna), The zodiac

(౧.౩.౨౩౦) రాశినాముదయో లగ్నం తే తు మేషవృషాదయః

Sun (54)

(౧.౩.౨౩౧) సూరసూర్యార్యమాదిత్యద్వాదశాత్పదివాకరాః

- (౧.౩.౨౩౨) భాస్కరాహస్కరబ్రధ్నప్రభాకరవిభాకరాః
 (౧.౩.౨౩౩) భాస్వద్వివస్వత్ప్రాశ్వహరిదశోష్ణరశ్మయః
 (౧.౩.౨౩౪) వికర్తనార్కమార్తణ్డమిహిరారుణపూషణః
 (౧.౩.౨౩౫) ద్యుమణిస్తరణిర్మిత్రశ్చిత్రభానుర్విరోచనః
 (౧.౩.౨౩౬) విభావసుర్గ్రహపతిస్త్విషాంపతిరహర్పతిః
 (౧.౩.౨౩౭) భానుర్హంసః సహస్రాంశుస్తపనః సవితా రవిః
 (౧.౩.౨౩౮) పద్మాక్షస్తేజసాంరాశిశ్చాయానాథస్తమిస్తహః
 (౧.౩.౨౩౯) కర్మసాక్షీ జగచ్ఛక్తుర్లోకబన్ధస్త్రయీతనుః
 (౧.౩.౨౪౦) ప్రద్యోతనో దినమణిః ఖద్యోతో లోకబాన్ధవః
 (౧.౩.౨౪౧) ఇనో భగో ధామనిధిశ్చాన్తశుమాల్యబ్జినీపతిః

Sun's three attendants, Sun's son (5), Halo (4)

- (౧.౩.౨౪౨) మాతరః పిఙ్గలో దణ్ణశ్చణ్డాంశోః పారిపార్శ్వకాః
 (౧.౩.౨౪౩) సూరసూతోఽరుణోఽనూరుః కాశ్యపిర్గరుడాగ్రజః
 (౧.౩.౨౪౪) పరివేషస్తుపరిధిరుపసూర్యకమణ్డై

Ray (11), Light or brightness (11), Sunlight (3)

- (౧.౩.౨౪౫) కిరణోస్తమయూఖాంశుగభస్తిఘ్ణిరశ్మయః
 (౧.౩.౨౪౬) భానుః కరో మరీచిః స్త్రీఘంసయోర్దీధితిః స్త్రీయామ్
 (౧.౩.౨౪౭) స్యుః ప్రభారుగ్రుచిస్త్విడాభాశ్చవిద్యుతిదీప్తయః
 (౧.౩.౨౪౮) రోచిః శోచిరుభే క్లిబే ప్రకాశో ద్యోత ఆతపః

Lukewarm (4), Very hot (4), Mirage (2)

- (౧.౩.౨౪౯) కోష్ఠం కవోష్ఠం మన్దోష్ఠం కదుష్ఠం త్రిషు తద్వతి
 (౧.౩.౨౫౦) తిగ్మం తీక్ష్ణం ఖరం తద్వన్మృగత్పష్టా మరీచికా mark ఇతి దిగ్వర్గః ॥

కాలవర్గః।

Time (4), First (lunar calendar) day (2), Lunar day

- (౧.౪.౨౫౧) కాలో దిష్ఠోఽప్యనేహాపి సమయోఽప్యథ పక్షతిః mark అథ కాలవర్గః
 Day (5), Morning (9), Evening (4)
 (౧.౪.౨౫౨) ప్రతిపద్ ద్వే ఇమే స్త్రీత్వే తదాఽఽద్యాస్తిథయో ద్వయోః
 (౧.౪.౨౫౩) ఘస్త్రో దినాఽహనీ వా తు క్లిబే దివసవాసరో
 (౧.౪.౨౫౪) ప్రత్యూషోఽహర్ముఖం కల్యముషఃప్రత్యుషసీ ఆపి

- (౧.౪.౨౫౫) వ్యుష్టం విభాతం ద్వే క్లిబే పుంసి గోసర్గ ఇష్యతే
 (౧.౪.౨౫౬) ప్రభాతం చ దినాన్తే తు సాయం సంధ్యా పితృప్రసూః
 Three parts of the day, Night (12)
- (౧.౪.౨౫౭) ప్రాహ్లాపరాహ్లామధ్యాహ్నస్త్రిసంధ్యమథ శర్వరీ
 (౧.౪.౨౫౮) నిశా నిశీధినీ రాత్రిస్త్రియామా క్షణదా క్షపా
 (౧.౪.౨౫౯) విభావరీతమస్విన్యా రజనీ యామినీ తమీ
 Dark night, Moonlit night
- (౧.౪.౨౬౦) తమిస్త్రా తామసీ రాత్రిర్వాస్త్రి చన్ద్రికయాన్వితా
 Night together with adjoining days
- (౧.౪.౨౬౧) ఆగామివర్తమానార్హాయుక్తాయాం నిశి పక్షిణీ
 Collection of nights, Late evening (2)
- (౧.౪.౨౬౨) గణరాత్రం నిశా బహ్య్యః ప్రదోషో రజనీముఖమ్
 Midnight (2), A period of 3 hours (2)
- (౧.౪.౨౬౩) అర్ధరాత్రనిశీథౌ ద్వా ద్వా యామప్రహారౌ సమా
 Join of fortnights, Last days of fortnights (20)
- (౧.౪.౨౬౪) స పర్వసంధిః ప్రతిపత్పంచదశోర్యదన్తరమ్
 Full moon day (2)
- (౧.౪.౨౬౫) పక్షాన్తౌ పంచదశ్యా ద్వే పూర్ణమాసీ తు పౌర్ణిమా var పౌర్ణిమాసీ
 Night of the almost full moon, Night of the really full moon
- (౧.౪.౨౬౬) కలాహినే సాన్మమతిః పూర్ణే రాకా నిశాకరే
 New moon day (4)
- (౧.౪.౨౬౭) అమావాస్యా త్వమావస్యా దర్శః సూర్యేన్ద్రసంగమః
 Night mostly without moon, Night without any moon
- (౧.౪.౨౬౮) సా దృష్టేన్ద్రః సినీవాలీ సా నష్టేన్ద్రకలా కుహూః
 Eclipse, Eclipsed Sun or Moon
- (౧.౪.౨౬౯) ఉపరాగో గ్రహో రాహుగ్రస్తే త్విన్దౌ చ పూష్టి చ
 (౧.౪.౨౭౦) సోపప్లవోపరక్తౌ ద్వా అగ్న్యతాప్త ఉపాహితః
 Sun and Moon
- (౧.౪.౨౭౧) ఏకయోక్త్యా పుష్పవన్తౌ దివాకరనిశాకరౌ
 Nimesha: Time needed for flickering of an eye
 18 Nimesha = Kashtha, 30 Kashtha = Kala
- (౧.౪.౨౭౨) అష్టాదశ నిమేషాస్తు కాష్ఠా త్రింశత్ తు తాః కలా

30 Kala = Kshana, 12 Kshana = Muhurta

(౧.౪.౨౭౩) తాస్తు త్రింశత్ క్షణస్తే తు ముహూర్తో ద్వాదశాస్త్రీయామ్

30 Muhurta = (Full) day (24 Hours), 15 Days = PakSha (fortnight)

(౧.౪.౨౭౪) తే తు త్రింశదహోరాత్రః పక్షస్తే దశపఞ్చ చ

First and second fortnight, 2 fortnights = (Lunar) Month

(౧.౪.౨౭౫) పక్షౌ పూర్వాపరౌ శుక్లకృష్ణౌ మాసస్తు తావుభౌ

Two months = Ritu (season), 3 Ritus = Ayana (Semester)

(౧.౪.౨౭౬) ద్వా ద్వా మార్గాదిమాసౌ స్యాదృతుస్తైరయనం త్రిభిః

2 Ayana = Year, Equinox

(౧.౪.౨౭౭) అయనే ద్వే గతిరుదగ్ధక్షిణాఽర్కస్య వత్సరః

(౧.౪.౨౭౮) సమరాత్రిదివే కాలే విషువద్విషువం చ తత్

Constellation names determine names for Full moon days and their months

For example, Pushya constellation names Paushi full moon night and Pausha month.

(౧.౪.౨౭౯) పుష్యయుక్తా పౌర్ణమాసీ పౌషీ మాసే తు యత్ర సా

(౧.౪.౨౮౦) నామ్నా స పౌషో మాఘాఽఽద్వాశ్చైవమేకాదశాఽపరే

Margashirsha (9 th month) (4), Pausha (10 th) (3)

(౧.౪.౨౮౧) మార్గశీరే సహ మార్గ ఆగ్రహాయణీకశ్చ సః

(౧.౪.౨౮౨) పౌషే తైషసహస్యా ద్వా తపా మాఘేఽథ ఫాల్గునే

Magha (11 th) (2) Falguna (12 th) (3), Chaitra (1 st) (3)

(౧.౪.౨౮౩) స్యాత్తపస్యః ఫాల్గునికః స్యాచ్చైత్రే చైత్రికో మధుః

Vaishakh (2 nd) (3), Jyeshtha (3 rd) (2)

(౧.౪.౨౮౪) వైశాఖే మాధవో రాధో జ్యేష్ఠే శుక్రః శుచిస్తయమ్

Ashadha (4 th) (2), Shravana (5 th) (3)

(౧.౪.౨౮౫) ఆషాఢే శ్రావణే తు స్యాన్నభాః శ్రావణీకశ్చ సః

Bhadrapada (6 th) (4), Ashvin (7 th) (3)

(౧.౪.౨౮౬) స్యుర్నభస్యప్రాప్తపదభాద్రభాద్రపదాః సమాః

(౧.౪.౨౮౭) స్యాదాశ్విన ఇషోఽప్యాశ్వయుజోఽపి స్యాత్తు కార్తికే var కార్తికే

Kartika (8 th) (4), Fall (Months 9-10), Winter (Months 11-12)

(౧.౪.౨౮౮) బాహుతోర్ణౌ కార్తికీకో హేమస్తః శిశిరోఽస్త్రీయామ్

Spring (Months 1-2) (3), Summer (Months 3-4) (7)

(౧.౪.౨౮౯) వసన్తే పుష్యసమయః సురభిర్గీష్మ ఊష్మకః

(౧.౪.౨౯౦) నిదాఘ ఉష్ణోపగమ ఉష్ణ ఊష్మాగమస్తపః

Monsoon (Months 5-6) (2), Autumn (Months 7-8)

(౧.౪.౨౯౧) స్త్రియాం ప్రావృట్ స్త్రియాం భూమ్ని వర్షా అథ శరత్త్రియామ్
Season, Year (6)

(౧.౪.౨౯౨) షడమీ ఋతవః పుంసి మార్గాదీనాం యుగైః క్రమాత్

(౧.౪.౨౯౩) సంవత్సరో వత్సరోఽభ్యో హాయనోఽస్త్రి శరత్సమాః

Human Month = Ancestral day, Human year = Divine day

(౧.౪.౨౯౪) మాసేన స్యాదహోరాత్రః పైత్రో వర్షేణ దైవతః

Human Yuga quartet = Divine Yuga, Divine 2000 Yuga = Brahma's day = Human kalpa

(౧.౪.౨౯౫) దైవే యుగసహస్రే ద్వే బ్రాహ్మః కల్పౌ తు తౌ నృణామ్

Manvantara = 71 Divine yuga

(౧.౪.౨౯౬) మన్వన్తరం తు దివ్యానాం యుగానామేకసప్తతిః

Destruction of world (between epochs) (5)

(౧.౪.౨౯౭) సంవర్తః ప్రలయః కల్పః క్షయః కల్పాన్త ఇత్యపి

Sin (12), Virtue or merit (5)

(౧.౪.౨౯౮) ఆస్త్రి పఙ్కం పుమాన్పాప్మా పాపం కిల్బిషకల్మషమ్

(౧.౪.౨౯౯) కలుషం వృజినైనోఽఘమంహో దురితదుష్కృతమ్

(౧.౪.౩౦౦) స్యాద్ధర్మమస్త్రియాం పుణ్యశ్రేయసీ సుకృతం వృషః

Joy or happiness (12), Prosperity, blessing (12)

(౧.౪.౩౦౧) ముత్స్పృతిః ప్రమదో హర్షః ప్రమోదాఽఽమోదసమ్మదాః

(౧.౪.౩౦౨) స్యాదానన్దభురానన్దః శర్మశాతసుఖాని చ

(౧.౪.౩౦౩) శ్వఃశ్రేయసం శివం భద్రం కల్యాణం మఙ్గలం శుభమ్

(౧.౪.౩౦౪) భావుకం భవికం భవ్యం కుశలం క్షేమమస్త్రియామ్

(౧.౪.౩౦౫) శస్తం చాఽథ త్రిషు ద్రవ్యే పాపం పుణ్యం సుఖాది చ

Excellent! (5), Good luck

(౧.౪.౩౦౬) మతల్లికా మచర్పికా ప్రకాణ్డముద్ధతల్లజౌ

(౧.౪.౩౦౭) ప్రశస్తవాచకాన్యమూన్యయః శుభాఽఽవహో విధిః

Destiny or luck (6), Cause (3), Root cause

(౧.౪.౩౦౮) దైవం దిష్టం భాగధేయం భాగ్యం స్త్రి నియతిర్విధిః

(౧.౪.౩౦౯) హేతుర్నా కారణం బీజం నిదానం త్యాదికారణమ్

Soul (3), State (of body etc.), Three Qualities (of all things)

(౧.౪.౩౧౦) క్షేత్రజ్ఞ ఆత్మా పురుషః ప్రధానం ప్రకృతిః స్త్రియామ్

(౧.౪.౩౧౧) విశేషః కాలికోఽవస్థా గుణాః సత్త్వం రజస్తమః

Birth (6), Living being (6)

(౧.౪.౩౧౨) జనుర్జననజన్మాని జనిరుత్పత్తిరుద్భవః

(౧.౪.౩౧౩) ప్రాణీ తు చేతనో జన్మీ జన్తుజన్యశరీరిణః

Kind or type (3), Individuality, Mind (7)

(౧.౪.౩౧౪) జాతిర్జాతం చ సామాన్యం వ్యక్తిస్తు పృథగాత్మతా

(౧.౪.౩౧౫) చిత్తం తు చేతో హృదయం స్వాంతం హృన్మానసం మనః mark ఇతి కాలవర్గః

॥

ధీవర్గః।

Comprehension, intellect (14)

(౧.౫.౩౧౬) బుద్ధిర్మనీషా ధీషణా ధీః ప్రజ్ఞా శేముషీ మతిః mark అథ ధీవర్గః ।

(౧.౫.౩౧౭) ప్రేక్షోపలబ్ధిశ్చిత్సంవిత్ప్రతిపజ్ఞప్తిచేతనాః

Retentive intellect (1), Volition (1), Attention (3)

(౧.౫.౩౧౮) ధీర్ధారణావతీ మేధా సంకల్పః కర్మ మానసమ్

(౧.౫.౩౧౯) అవధానం సమాధానం ప్రణీధానం తదైవ చ

Awareness (2), Reflection (3), Reasoning (3), Doubt (4)

(౧.౫.౩౨౦) చిత్తాభోగో మనస్కారశ్చర్పా సంఖ్యా విచారణా

(౧.౫.౩౨౧) విమర్శో భావనా చైవ వాసనా చ నిగద్యతే

(౧.౫.౩౨౨) అధ్యాహారస్తర్క ఊహో విచికిత్సా తు సంశయః

(౧.౫.౩౨౩) సందేహద్వాపరో చాథ సమా నిర్ణయనిశ్చయా

Heresy or atheism (2), Malice (2), Conclusion or theorem (2), Delusion (3)

(౧.౫.౩౨౪) మిథ్యాదృష్టిర్పాస్తీకతా వ్యాపాదో ద్రోహచిన్తనమ్

(౧.౫.౩౨౫) సమా సిద్ధాంతరాద్ధానై భ్రాన్తిర్మిథ్యామతిర్భ్రమః

Agreement (10)

(౧.౫.౩౨౬) సంవిదాగూః ప్రతిజ్ఞానం నియమాశ్రవసంశ్రవాః

(౧.౫.౩౨౭) అజ్ఞీకారాభ్యుపగమప్రతిశ్రవసమాధయః

Spiritual knowledge (1), Worldly or profane knowledge (1)

(౧.౫.౩౨౮) మోక్షే ధీరానమన్యత్ర విజ్ఞానం శిల్పశాస్త్రయోః

Salvation or liberation (8), Spiritual ignorance (4)

(౧.౫.౩౨౯) ముక్తిః కైవల్యనిర్వాణశ్రేయోనిశ్రేయసామృతమ్

- (౧.౫.33౦) మోక్షోపవర్గోఽథాజ్ఞానమవిద్యాఽహంమతిః స్త్రియామ్
(Listed) five sense objects (3), Sense organs (3), Intellectual organ (1)
- (౧.౫.33౧) రూపం శబ్దో గన్ధరసస్పర్శాశ్చ విషయా ఆపి
(౧.౫.33౨) గోచరా ఇన్ద్రియార్థాశ్చ హృషీకం విషయాన్ద్రియమ్
(౧.౫.333) కర్మేన్ద్రియం తు పాయ్వాది మనోనేత్రాది ధీన్ద్రియమ్
Astringent (2), Sweet (1), Salty (1)
- (౧.౫.33౪) తువరస్తు కషాయోఽస్త్రీ మధురో లవణః కటుః
Pungent (hot) (1), Sour (1), Tastes (all six) (1)
- (౧.౫.33౫) తిక్తోఽమృశ్చ రసాః పుంసి తద్వత్సు షడమీ త్రిషు
Aroma (1), Extremely pleasant smell (1), Permeating smell (2)
- (౧.౫.33౬) విమర్దోత్థే పరిమలో గన్ధే జనమనోహరే
(౧.౫.33౭) ఆమోదః సోఽతినిర్హారీ వాచ్యలిఙ్గత్వమాగుణాత్
(౧.౫.33౮) సమాకర్షీ తు నిర్హారీ సురభిర్ఘ్రాణతర్పణః
Aromatics (4), Breath-freshner (2), Foul smelling (2), Rotten (1)
- (౧.౫.33౯) ఇష్టగన్ధః సుగన్ధిః స్యాదామోదీ ముఖవాసనః
(౧.౫.3౪౦) పూతిగన్ధస్తు దుర్గన్ధో విస్రం స్యాదామగన్ధి యత్
White (16), Grey (off-white) (2), Black or dark blue (7)
- (౧.౫.3౪౧) శుక్లశుభ్రశుచిశ్వేతవిశదశ్వేతపాణ్డరాః
(౧.౫.3౪౨) అవదాతః సితో గౌరోఽవలక్షో ధవలోఽర్జునః
(౧.౫.3౪3) హరిణః పాణ్డరః పాణ్డరీషత్పాణ్డస్తు ధూసరః
(౧.౫.3౪౪) కృష్ణే నీలాసితశ్యామకాలశ్యామలమేచకాః
Yellow (3), Green (3), Red (2), Crimson (1)
- (౧.౫.3౪౫) పీతో గౌరో హరిద్రాభః పలాశో హరితో హరిత్
(౧.౫.3౪౬) లోహితో రోహితో రక్తః శోణః కోకనదచ్చవిః
Light pink (1), Dark pink (1), Brown (2), Purple (3)
- (౧.౫.3౪౭) అవ్యక్తరాగస్త్యరుణః శ్వేతరక్తస్తు పాటలః
(౧.౫.3౪౮) శ్యావః స్యాత్కృపిశో ధూమ్రధూమతౌ కృష్ణలోహితే
Tawny (6), variegated (6)
- (౧.౫.3౪౯) కడారః కపిలః పిఙ్గపిశఙ్గౌ కద్రుపిఙ్గతౌ
(౧.౫.3౫౦) చిత్రం కిర్మీరకల్మాషశబలైతాశ్చ కర్పూరే
Colors as words are masculine, as adjectives follow nouns

(౧.౫.౩౫౧) గుణే శుక్లాదయః పుంసి గుణీలింగాస్తు తద్వతి mark ఇతి ధీవర్గః ॥

శబ్దవర్గః।

Talk or speech or language (13)

(౧.౬.౩౫౨) బ్రాహ్మీ తు భారతీ భాషా గీర్వాణ్యాణీ సరస్వతీ mark అథ శబ్దాదివర్గః ।

(౧.౬.౩౫౩) వ్యాహార ఉక్తిర్లపితం భాషితం వచనం వచః

Corrupted (or changed) speech (2), word (1), Sentence (1)

(౧.౬.౩౫౪) అపభ్రంశోఽపశబ్దః స్యాచ్ఛాస్త్రే శబ్దస్తు వాచకః

(౧.౬.౩౫౫) తిజ్ సుబన్దచయో వాక్యం క్రియా వా కారకాన్వితా

Vedas (scriptures) (4), Prescribed way of life (dharma) (1)

(౧.౬.౩౫౬) శ్రుతిః స్త్రీ వేద ఆమ్నాయస్త్రయీ ధర్మస్తు తద్విధిః

Three vedas (listed) (1), Subsidiary vedas (vedanga) (1), OM (2)

(౧.౬.౩౫౭) స్త్రీయామృక్ సామయజుషీ ఇతి వేదాస్త్రయస్త్రయీ

(౧.౬.౩౫౮) శిక్షేత్వాది శ్రుతేరణ్మోక్షార్పణవౌ సమా

History (2), Vedic accents (1), Logic (1), Ethics (1)

(౧.౬.౩౫౯) ఇతిహాసః పురావృత్తముదాత్తాద్యాస్త్రయః స్వరాః

(౧.౬.౩౬౦) ఆన్వీక్షికీ దణ్ణనీతిస్తర్కవిద్యాఽర్థశాస్త్రయోః

Tale (1), Epic story (1), Story (2), Riddle (2)

(౧.౬.౩౬౧) ఆఖ్యాయీకోపలభార్థా పురాణం పఞ్చులక్షణమ్

(౧.౬.౩౬౨) ప్రబన్ధకల్పనా కథా ప్రవహ్నికా ప్రహేలికా

Social code (Dharma) (1), Compendium (2)

(౧.౬.౩౬౩) స్మృతిస్తు ధర్మసంహితా సమాహృతిస్తు సంగ్రహః

Poetic challenge line for completion (1), Rumor (2)

(౧.౬.౩౬౪) సమస్యా తు సమాసార్థా కింవదస్తీ జనశ్రుతిః

News (4), Name (6), Call or summons (3), Collective call (1)

(౧.౬.౩౬౫) వార్తా ప్రవృత్తిర్వృత్తాన్త ఉదన్తః స్యాదథాఽహ్వాయః

(౧.౬.౩౬౬) ఆఖ్యాహేవ్వా అభిధానం చ నామధేయం చ నామ చ

(౧.౬.౩౬౭) హూతిరాకారణాఽఽహ్వానం సంహూతిర్బహుభిః కృతా

Dispute or debate (2), Preface or introduction (2)

(౧.౬.౩౬౮) వివాదో వ్యవహారః స్యాదుపన్యాసస్తు వాఙ్ముఖమ్

Illustration or example (2), Oath (2), Question (3), Answer (2)

(౧.౬.౩౬౯) ఉపోద్ఘాత ఉదాహారః శపనం శపథః పుమాన్

(౧.౬.౩౭౦) ప్రశ్నోఽనుయోగః పృచ్ఛా చ ప్రతివాక్యోత్తరే సమే

Groundless demand (2), False accusation (2), Rapture or roar (1)

(౧.౬.౩౭౧) మిథ్యాభియోగోఽభ్యాఖ్యానమథ మిథ్యాభిశంసనమ్

(౧.౬.౩౭౨) అభిశాపః ప్రణాదస్తు శబ్దః స్యాదనురాగజః

Fame (3), Praise (4), Repetition (1), Shouting (2)

(౧.౬.౩౭౩) యశః కీర్తిః సమజ్ఞా చ స్తవః స్తోత్రం స్తుతిర్నుతిః

(౧.౬.౩౭౪) ఆప్రేడితం ద్విస్త్రిరుక్తముచ్చైర్ఘృష్టం తు ఘోషణా

Trembling (of speech in stress) (1), Censure, blame or contempt (10)

(౧.౬.౩౭౫) కాకుః స్త్రియాం వికారో యః శోకభీత్యాదిభిర్ధ్వనేః

(౧.౬.౩౭౬) అవర్ణాఽక్షేపనిర్వాదపరీవాదాపవాదవత్ |

(౧.౬.౩౭౭) ఉపక్రోశో జగుప్సా చ కుత్సా నిన్దా చ గర్వణీ

Harsh speech (2), Reproach (1), Admonition or gossip (1)

(౧.౬.౩౭౮) పారుష్యమతివాదః స్యాద్ భర్తనం త్వపకారగీః

(౧.౬.౩౭౯) యః సనిన్ద ఉపాలమృష్టత్ర స్యాత్పరిభాషణమ్

Accusation (of adultery) (1), Conversation (2), Rambling (speech) (1)

(౧.౬.౩౮౦) తత్ర త్వాక్షారణా యః స్యాదాక్రోశో మైథునం ప్రతి

(౧.౬.౩౮౧) స్యాదాభాషణమాలాపః ప్రలాపోఽనర్థకం వచః

repetitious speech (2), Lamentation (2)

(౧.౬.౩౮౨) అనులాపో ముహుర్భాషా విలాపః పరిదేవనమ్

Quarrel (2), Familiar or confidential conversation (1)

(౧.౬.౩౮౩) విప్రలాపో విరోధోక్తిః సంలాపో భాషణం మిథః

Good speech (2), Denial or excuse (2), Objection (3), Cursing (3)

(౧.౬.౩౮౪) సుప్రలాపః సువచనమపలాపస్తు నిహ్నువః

(౧.౬.౩౮౫) చోద్యమాక్షేపాఽభియోగౌ శాపాఽక్రోశౌ దురేషణౌ

Sweet-talk (3), Message (2)

(౧.౬.౩౮౬) అస్త్రీ చాటు చటు శ్లాఘా ప్రేష్ఠా మిథ్యావికత్తనమ్

(౧.౬.౩౮౭) సందేశవాగ్వాచికం స్యాద్వాగ్భేదాస్తు త్రిషూత్తరే

Following adjectives of speech take appropriate genders

Inauspicious (1), Auspicious (1), Very sweet (1), Proper or coherent (2)

(౧.౬.౩౮౮) రుశతీ వాగకల్యాణీ స్యాత్కల్యా తు శుభాత్మికా

- (౧.౬.౩౮౯) అత్యర్థమధురం సాస్త్యం సంగతం హృదయజ్ఞమమ్
Harsh (2), Obscene or crude (2), Pleasing and true (1), Contradictory (2)
- (౧.౬.౩౯౦) నిఘ్నం పరుషం గ్రామ్యమశ్శిలం సూన్యతం ప్రియే
(౧.౬.౩౯౧) సత్యేఽథ సంకులక్లష్టే పరస్పరపరాహతే
Slurred (1), Fast (1), Sputtered (1), Meaningless (1)
- (౧.౬.౩౯౨) లుప్తవర్ణపదం గ్రస్తం నిరస్తం త్వరితోదితమ్
(౧.౬.౩౯౩) అమూఘకృతం సనిష్ఠీవమబద్ధం స్యాదనర్థకమ్
Inappropriate (2), Oxymoron (1), Sarcastic (2), Loving (1)
- (౧.౬.౩౯౪) అనక్షరమవాచ్యం స్యాదాహతం తు మృషార్థకమ్
(౧.౬.౩౯౫) సోల్లుణ్ణనం తు సోత్పాసం మణితం రతికూజితమ్
Plain, pleasant, clear (5), Unclear or garbled (2), False (1)
- (౧.౬.౩౯౬) శ్రావ్యం హృద్యం మనోహారి విస్పష్టం ప్రకటోదితమ్
(౧.౬.౩౯౭) అథ మ్లిష్టమవిస్పష్టం వితథం త్వన్యతం వచః
True (4)
- (౧.౬.౩౯౮) సత్యం తథ్యమృతం సమ్యగమూని త్రిషు తద్వతి
Sound (17), (Sound of) clothes or leaves (1)
- (౧.౬.౩౯౯) శబ్దే నినాదనినదధ్వనిధ్వానరవస్వనాః
(౧.౬.౪౦౦) స్వాననిర్ఘోషనిర్ఘాదనాదనిస్వాననిస్వనాః
(౧.౬.౪౦౧) ఆరవాఽఽరావసంరావవిరావా అథ మర్మరః
(Sound of) ornaments (1), (sound of) string instruments (5), Same but louder (2)
- (౧.౬.౪౦౨) స్వనితే వస్త్రపర్ణానాం భూషణానాం తు శిఞ్జితమ్
(౧.౬.౪౦౩) నిక్వాణో నిక్వణః క్వాణః క్వణః క్వణనమిత్యపి
(౧.౬.౪౦౪) వీణాయాః క్వణితే ప్రాదేః ప్రక్వాణప్రక్వణాదయః
Uproar (2), Uproar by birds (1), Echo (2), Singing (2)
- (౧.౬.౪౦౫) కోలాహలః కలకలస్త్రిశ్చాన్ వాశితం రుతమ్
(౧.౬.౪౦౬) స్త్రీ ప్రతిశ్రుతప్రతిధ్వానే గీతం గానమిమే సమే mark ఇతి శబ్దాది వర్గః ॥

నాట్యవర్గః।

The seven notes. These are respectively natural sounds of:

Elephants, Cows, Goats, Peacocks, Curlews (krauncha), Horses, Cuckoos

In usual notation, these are: BDECFAAG

Minute tone (1), Pleasing soft tone (1), Medium pitch (1), High pitch (1)

(౧.౭.౪౦౭) నిషాదర్షభగాన్ధారషడ్జమధ్యమధైవతాః mark అథ నాట్యవర్గః ।

(౧.౭.౪౦౮) పంచమశ్చేత్యమీ సప్త తస్త్రికణ్ఠోత్థితాః స్వరాః

(౧.౭.౪౦౯) కాకలీ తు కలే సూక్ష్మే ధ్వనౌ తు మధురాఽస్ఫుటే

(౧.౭.౪౧౦) కతో మన్యస్తు గమ్భీరే తారోఽత్యుచ్చైస్త్రయస్త్రిషు

In the stomach form 22 low tones (Shruti). They become medium or high pitched if made in throat or head.

(౧.౭.౪౧౧) నృణామురసి మధ్యస్థో ద్వావింశతివిధో ధ్వనిః

(౧.౭.౪౧౨) స మన్యః కణ్ఠమధ్యస్థస్తారః శిరసి గీయతే

Harmony (1), Lute (veena) (3), Seven stringed lute (1)

(౧.౭.౪౧౩) సమన్వితలయన్వేకతాలో వీణా తు వల్లకీ

(౧.౭.౪౧౪) విపణ్ఠీ సా తు తస్త్రిభిః సప్తభిః పరివాదినీ

String instrument (1), Drum instrument (1), Wind instrument (1), Bell or gong (1)

(౧.౭.౪౧౫) తతం వీణాఽఽదికం వాద్యమానద్ధం మురజాఽఽదికమ్

(౧.౭.౪౧౬) వంశాఽఽదికం తు సుషిరం కాంస్యతాలాఽఽదికం ఘనమ్

Any of these four instruments (2), Twofaced drum (2), Its three types

(౧.౭.౪౧౭) చతుర్విధమిదం వాద్యం వాదిత్రాఽఽతోద్యనామకమ్

(౧.౭.౪౧౮) మృదఙ్గా మురజా భేదాస్త్యఙ్కాయఽఽలిఙ్గోర్ధ్వకాస్త్రయః

Large drum (2), Kettle drum (2), Large kettle drum (2), Bow (for playing string instrument) (1)

(౧.౭.౪౧౯) స్యాద్ యశఃపటహో ధక్కా భేరీ స్త్రీ దున్దుభిః పుమాన్

(౧.౭.౪౨౦) ఆనకః పటహోఽస్త్రీ స్యాత్ కోణో వీణాఽఽదివాదనమ్

Parts of the lute: Neck (1), The bowl (2)

(౧.౭.౪౨౧) వీణాదణ్ఠః ప్రవాలః స్యాత్ కకుభస్తు ప్రనేవకః

The body (1), String attachment (1)

(౧.౭.౪౨౨) కోలమ్పకస్తు కాయోఽస్యా ఉపనాహో నిబన్దనమ్

Six names of other special drums, (Female) dancer (2)

(౧.౭.౪౨౩) వాద్యప్రభేదా డమరుమడ్డుడిణ్ణిమర్పుర్పరాః

(౧.౭.౪౨౪) మర్దలః పణవోఽన్యే చ నర్తకీలాసికే సమే

Dancing speeds low, medium, high, Beating time(1), Musical pause or rest (1)

- (౧.౭.౪౨౫) విలమ్బితం ద్రుతం మధ్యం తత్త్వమోఘో ఘనం క్రమాత్
 (౧.౭.౪౨౬) తాలః కాలక్రియామానం లయః సామ్యమథాఽస్త్రియామ్
 Dance (6), The musical arts (dance, song, instrument) (1)
- (౧.౭.౪౨౭) తాణ్డవం నటనం నాట్యం లాస్యం నృత్యం చ నర్తనే
 (౧.౭.౪౨౮) తౌర్యత్రికం నృత్యగీతవాద్యం నాట్యమిదం త్రయమ్
 Female impersonator dancer in drama (3), Courtesan (1)
- (౧.౭.౪౨౯) భ్రుకుంసశ్చ భ్రుకుంసశ్చ భ్రూకుంసశ్చేతి నర్తకః
 (౧.౭.౪౩౦) స్త్రీవేషధారీ పురుషో నాట్యోక్తౌ గణికాజ్ఞకా
 Husband of sister (1), Learned man (1), Father (1), Prince (2)
- (౧.౭.౪౩౧) భగినీపతిరావుత్తో భావో విద్వానథాఽఽవుకః
 (౧.౭.౪౩౨) జనకో యువరాజస్తు కుమారో భర్తృదారకః
 King (2), Princess (1), Queen (1), Other wives of a king (1)
- (౧.౭.౪౩౩) రాజా భట్టారకో దేవస్తత్సతా భర్తృదారికా
 (౧.౭.౪౩౪) దేవీ కృతాభిషేకాయామితరాసు తు భట్టిసీ
 Interjection for a forbidden act (1), King's brother-in-law (1)
- (౧.౭.౪౩౫) అబ్రహ్మణ్యమవధోక్తౌ రాజశ్యాలస్తు రాష్ట్రీయః
 Mother (1), Young lass (2), Venerable man (1), Catastrophe or end of drama (2)
- (౧.౭.౪౩౬) అమ్బా మాతాఽథ బాలా స్యాద్వాసూరార్యస్తు మారిషః
 (౧.౭.౪౩౭) అత్తికా భగినీ జ్యేష్ఠా నిష్ఠానిర్వహణే సమే
 Vocatives for different female servants (1) each, Gesture (2), Expressive gesture (2)
- (౧.౭.౪౩౮) హణ్డే హణ్డో హలాఽఽహ్వనే నీచాం చేటీం సఖీం ప్రతి
 (౧.౭.౪౩౯) అఙ్గహారోఽఙ్గవిక్షేపో వ్యఙ్గకాఽభినయౌ సమౌ
 Acting by body or expression (1), Eight types of emotions (rasa) listed
- (౧.౭.౪౪౦) నిర్వృత్తే త్వఙ్గసత్త్వాభ్యాం ద్వే త్రిష్యాఙ్గకసాత్త్వికే
 (౧.౭.౪౪౧) శ్ఙ్గారవీరకరుణాఽద్భుతహాస్యభయానకాః
 Love emotion (3), Heroism (2), Tenderness (7), Merriment (3), Disgust(2)
- (౧.౭.౪౪౨) బీభత్సరౌద్రౌ చ రసాః శ్ఙ్గారః శుచిరుజ్జ్వలః
 (౧.౭.౪౪౩) ఉత్సాహవర్ధనో వీరః కారుణ్యం కరుణా ఘృణా
 (౧.౭.౪౪౪) కృపా దయాఽనుకమ్పా స్యాదనుక్రోశోఽప్యథో హసః
 (౧.౭.౪౪౫) హాసో హాస్యం చ బీభత్సం వికృతం త్రిష్యిదం ద్వయమ్
 Wonderment (4), Terror (9), Anger or horror (2), Fear (6)
- (౧.౭.౪౪౬) విస్మయోఽద్భుతమాశ్చర్యం చిత్రమప్యథ ఖైరవమ్

- (౧.౭.౪౪౭) దారుణం భీషణం భీష్మం ఘోరం భీమం భయానకమ్
 (౧.౭.౪౪౮) భయఙ్కరం ప్రతిభయం రౌద్రం తూగ్రమమీ త్రిషు
 (౧.౭.౪౪౯) చతుర్దశ దరస్త్రాసో భీతిర్భిః సాధ్వసం భయమ్
 Mental sentiment or attitude (1), Expression of it (1)
 (౧.౭.౪౫౦) వికారో మానసో భావోఽనుభావో భావబోధకః
 Pride (5), Arrogance (6), Disrespect (9)
 (౧.౭.౪౫౧) గర్వోఽభిమానోఽహఙ్కారో మానశ్చిత్తసమున్నతిః
 (౧.౭.౪౫౨) దర్పేఽవలోకోఽవప్తమృశ్చిత్తోద్రేకః స్యయో మదః
 (౧.౭.౪౫౩) అనాదరః పరిభవః పరీభావస్తిరస్క్రియా
 (౧.౭.౪౫౪) రీడాఽవమాననాఽవజ్ఞాఽవహేలనమసూర్షణమ్
 Modesty or shame (5), Bashfulness (1)
 (౧.౭.౪౫౫) మన్దాక్షం హ్రీస్త్రపా వ్రీడా లజ్జా సాఽపత్రపాఽన్యతః
 Patience, tolerance (2), Greed (for other's property) (1)
 (౧.౭.౪౫౬) క్షాన్తిస్తితిక్షాఽభిధ్యా తు పరస్య విషయే స్పృహ
 Jealousy or envy (2), Nitpicking (1), Enmity (3), Grief (3)
 (౧.౭.౪౫౭) అక్షాన్తిర్ష్యాఽసూయా తు దోషాఽఽరోపో గుణేష్వపి
 (౧.౭.౪౫౮) వైరం విరోధో విద్వేషో మన్యుశోకౌ తు శుక్ స్త్రియామ్
 Repentance (3), Wrath or rage (7)
 (౧.౭.౪౫౯) పశ్చాత్తాపోఽనుతాపశ్చ విప్రతీసార ఇత్యపి
 (౧.౭.౪౬౦) కోపక్రోధాఽమర్షరోషప్రతిఘా రుఙ్కుఢౌ స్త్రియా
 Character or good conduct (1), Insanity (2)
 (౧.౭.౪౬౧) శుచౌ తు చరితే శిలమున్నాదశ్చిత్తవిభ్రమః
 Affection or kindness (3), Desire or wish (12), Lust (1)
 (౧.౭.౪౬౨) ప్రేమా నా ప్రియతా హార్దం ప్రేమ స్నేహోఽథ దోహదమ్
 (౧.౭.౪౬౩) ఇచ్ఛా కాఙ్క్షా స్పృహేహా తృణ్ వాఙ్ఞా లిప్సా మనోరథః
 (౧.౭.౪౬౪) కామోఽభిలాషస్తర్షణ్ణ సోఽత్యర్థం లాలసా ద్వయోః
 Moral reflection (1), Mental decease (1) Recollection (3) Anxiety (2)
 (౧.౭.౪౬౫) ఉపాధిర్నా ధర్మచిన్తా పుంస్యాధిర్నానసీ వ్యథా
 (౧.౭.౪౬౬) స్యాచ్చిన్తా స్పృతిరాధ్యానముత్కణ్ఠోత్కలికే సమే
 Perseverance or enthusiasm (2), Fortitude (1)
 (౧.౭.౪౬౭) ఉత్సాహోఽధ్యవసాయః స్వాత్ స వీర్యమతిశక్తిభాక్
 Fraud or deceit (9), Carelessness or error (2)

- (౧.౭.౪౬౮) కపటోఽస్త్రీ వ్యాజదమోభిపథయశ్చద్మకైతవే
 (౧.౭.౪౬౯) కుస్మతిర్నికృతిః శార్ఙ్గం ప్రమాదోఽనవధానతా
 Eagerness or curiosity (4), Women's affectionate actions (six listed) (1)
 (౧.౭.౪౭౦) కౌతూహలం కౌతుకం చ కుతుకం చ కుతూహలమ్
 (౧.౭.౪౭౧) స్త్రీణాం విలాసబిబోకవిభ్రమా లలితం తథా
 (౧.౭.౪౭౨) హేలా లీలేత్యమీ హావాః క్రియాః శ్చృజ్ఞరభావజాః
 Sport or amusement (6), Concealment or disguise (3)
 (౧.౭.౪౭౩) ద్రవతేలిపరీహాసాః క్రీడా లీలా చ నర్మ చ
 (౧.౭.౪౭౪) వ్యాజోఽపదేశో లక్ష్యం చ క్రీడా ఖేలా చ కూర్దనమ్
 Sweat (3), Unconsciousness (2), camouflage (2), Excitement or hurry (2)
 (౧.౭.౪౭౫) ఘర్మో నిదాఘః స్వేదః స్యాత్ప్రళయో నష్టచేష్టతా
 (౧.౭.౪౭౬) అవహితాకారగుప్తిః సమా సంవేగసంభ్రమౌ
 Three laughs: loud articulated (1), smile (1), laugh (1), Thrill (goosepimples) (2)
 (౧.౭.౪౭౭) స్యాదాచ్ఛురితకం హాసః సోత్పాసః స మనాక్ స్మితమ్
 (౧.౭.౪౭౮) మధ్యమః స్యాద్విహాసితం రోమాఞ్శ్చో రోమహర్షణమ్
 Weeping (3), Yawning (2), Dishonest talk (2), Deviation or failure (2)
 (౧.౭.౪౭౯) క్రన్ధితం రుదితం క్రుష్టం జృమ్భస్తు త్రిషు జృమ్భణమ్
 (౧.౭.౪౮౦) విప్రలమ్భా విసంవాదో రిజ్ఞణం స్థలనం సమే
 Sleep (5), Sleepiness or lassitude (2), Frown (3)
 (౧.౭.౪౮౧) స్యాన్నిద్రా శయనం స్వాపః స్వప్నః సంవేశ ఇత్యపి
 (౧.౭.౪౮౨) తస్మి ప్రమీలా భ్రకుటిర్ఘ్రకుటిర్ఘ్రకుటిః స్త్రియామ్
 (Angry) staring (1), Natural state or nature (5), trembling (2), Elation or festival (5)
 (౧.౭.౪౮౩) అదృష్టిః స్యాదసౌమ్యేఽక్షి సంసిద్ధిప్రకృతీ త్విమే
 (౧.౭.౪౮౪) స్వరూపం చ స్వభావశ్చ నిసర్గశ్చాథ వేపథుః
 (౧.౭.౪౮౫) కమ్పాఽథ క్షణ ఉద్ధరో మహ ఉద్ధవ ఉత్సవః mark ఇతి నాట్యవర్గః

పాతాలభోగివర్గః

Nether world (5), Hole or empty space (11)

The word సుషిరం has a variant శుషిరం. Similar for సుషిః also

- (౧.౮.౪౮౬) అధోభువనపాతాలం బలిసద్మ రసాతలమ్ mark అథ పాతాలభోగివర్గః

- (౧.౮.౪౮౭) నాగతోకోఽథ కుహరం సుషిరం వివరం బిలమ్
 (౧.౮.౪౮౮) ఛిద్రం నిర్వ్యథనం రోకం రన్ధ్రం శ్వభ్రం వపా సుషిః
 Hole in the ground (2), Darkness (5), Complete darkness (1), Partial darkness (1)
 (౧.౮.౪౮౯) గర్తాఽవటౌ భువి శ్వభ్రే సరన్ధ్రే సుషిరం త్రిషు
 (౧.౮.౪౯౦) అన్ధకారోఽస్త్రియాం ధ్వాన్తం తమిన్తం తిమిరం తమః
 (౧.౮.౪౯౧) ధ్వాన్తే గాఢేఽన్ధతమసం క్షీణేఽవతమసం తమః
 Universal darkness (1), Snake (2), King of snakes (2), A type of snake (2), Python or large snake (3)
 (౧.౮.౪౯౨) విష్వక్సన్తమసం నాగాః కాద్రవేయాన్తదీశ్వరః
 (౧.౮.౪౯౩) శేషోఽనన్తో వాసుకిన్తు సర్పరాజోఽథ గోనసీ
 (౧.౮.౪౯౪) తిలిత్యః స్యాదజగరే శయుర్వాహస ఇత్యుభౌ
 Water snake (2), A type of nonpoisonous snake (2), A variegated snake (2), Shedded snake (2)
 (౧.౮.౪౯౫) అలగర్ధో జలవ్యాలః సమౌ రాజిలడుణ్ణుభౌ
 (౧.౮.౪౯౬) మాలుధానో మాతులాహిర్నిర్ముక్తో ముక్తకఞ్చుకః
 Snake or serpent (33)
 (౧.౮.౪౯౭) సర్పః పృథాకుర్భుజగో భుజజ్గోఽహిర్భుజజ్గమః
 (౧.౮.౪౯౮) ఆశీవిషో విషధరశ్చక్రీ వ్యాలః సరీసృపః
 (౧.౮.౪౯౯) కుణ్డలీ గూఢపాచ్చక్షుఃశ్రవాః కాకోదరః ఫణీ
 (౧.౮.౫౦౦) దర్శీకరో దీర్ఘపుష్టో దన్దశూకో బిలేశయః
 (౧.౮.౫౦౧) ఉరగః పన్నగో భోగీ జిహ్వాగః పవనాశనః
 (౧.౮.౫౦౨) తేలిహానో ద్విరసనో గోకర్ణః కఞ్చుకీ తథా
 (౧.౮.౫౦౩) కుమ్భినసః ఫణధరో హరిరోఘగధరన్తథా
 Body of a snake (1), Fang (2), Pertaining to a snake (1), Hood of a snake(2)
 (౧.౮.౫౦౪) అహేః శరీరం భోగః స్యాదాశీరప్యహిదంష్ట్రీకా
 (౧.౮.౫౦౫) త్రిష్వాహేయం విషాఽస్థ్యాది స్ఫటాయాం తు ఫణా ద్వయోః
 Snake's venom (3), List of nine specific venoms
 (౧.౮.౫౦౬) సమౌ కఞ్చుకనిర్మోకౌ క్షేడన్తు గరలం విషమ్
 (౧.౮.౫౦౭) పుంసి క్లీబే చ కాకోలకాలకూటహాలాహాలాః
 (౧.౮.౫౦౮) సౌరాష్ట్రీకః శౌక్లీకేయో బ్రహ్మపుత్రః ప్రదీపనః
 (౧.౮.౫౦౯) దారదో వత్సనాభశ్చ విషభేదా ఆపీ నవ
 Poison expert (2), Snake catcher (2)

(౧.౮.౫౧౦) విషవైద్యో జాఙ్గలికో వ్యాలగ్రాహ్యహితుణ్ణికః mark ఇతి పాతాలభోగివర్గః

నరకవర్గః

Hell (4), Six specific hells listed, (Hell-bound) souls (1), River in hell (1), Misery (in hell)

(1)

(౧.౯.౫౧౧) స్యాన్నారకస్తు నరకో నిరయో దుర్గతిః స్త్రియామ్ mark అథ నరకవర్గః

(౧.౯.౫౧౨) తద్భేదాస్తపనాపీచిమహారోరవరోరవాః

(౧.౯.౫౧౩) సంఘాతః కాలనూత్రం చేత్యాద్యాః సత్త్వాస్తు నారకాః

(౧.౯.౫౧౪) ప్రేతా వైతరణీ సిన్ధుః స్యాదలక్ష్మీస్తు నిర్వృతిః

Condemnation (to hell) (2), Agony (3)

(౧.౯.౫౧౫) విష్టిరాజూః కారణా తు యాతనా తీవ్రవేదనా

Pain or suffering of various types (9)

(౧.౯.౫౧౬) పీడా బాధా వ్యథా దుఃఖమామనస్యం ప్రసూతిజమ్

(౧.౯.౫౧౭) స్యాత్కష్టం కృచ్ఛమాభీలం త్రిష్వేషాం భేద్యగామి యత్ mark ఇతి నరకవర్గః

వారివర్గః

Sea or ocean (15), Specific oceans (two listed)

(౧.౧౦.౫౧౮) సముద్రోఽభిరకూపారః పారావారః సరిత్వృతిః mark అథ వారివర్గః

(౧.౧౦.౫౧౯) ఉదన్వానుదధిః సిన్ధుః సరస్వాన్నాగరోఽర్ణవః

(౧.౧౦.౫౨౦) రత్నాకరో జలనిధిర్యాదఃపతిరపామ్పతిః

(౧.౧౦.౫౨౧) తస్య ప్రభేదాః క్షీరోదో లవణోదస్తథాఽపరో

Water (27), watery (2)

(౧.౧౦.౫౨౨) ఆపః స్త్రీ భూమ్ని వార్వారి సలిలం కమలం జలమ్

(౧.౧౦.౫౨౩) పయః కీలాలమమృతం జీవనం భువనం వనమ్

(౧.౧౦.౫౨౪) కబంధముదకం పాథః పుష్కరం సర్వతోముఖమ్

(౧.౧౦.౫౨౫) అమ్బోఽర్ణస్తోయపాసీయనీరక్షీరామ్బుశమ్బరమ్

- (౧.౧౦.౫౨౬) మేఘపుష్పం ఘనరసస్త్రిషు ద్వే ఆప్యమమ్మయమ్
Wave (4), Big wave (2), Whirlpool (1), Droplet (4)
- (౧.౧౦.౫౨౭) భజ్జస్తరజ్ఙ ఊర్మిర్వా స్త్రియాం వీచిరథోర్మిషు
(౧.౧౦.౫౨౮) మహత్పూల్లోలకల్లోలౌ స్యాదావర్తోఽమృషాం భ్రమః
(౧.౧౦.౫౨౯) పృషన్తిబిన్దుపృషతాః పుమాంసో విప్రుషః స్త్రియామ్
Circular motion in a water drain (4), Bank or shore (5)
- (౧.౧౦.౫౩౦) చక్రాణి పుటభేదాః స్యుర్భ్రమాశ్చ జలనిర్గమాః
(౧.౧౦.౫౩౧) కూలం రోధశ్చ తీరం చ ప్రతీరం చ తటం త్రిషు
Two banks listed, The channel or bed of a river (1)
- (౧.౧౦.౫౩౨) పారావారే పరార్వాచీ తీరే పాత్రం తదన్తరమ్
Island (2), Islet in the river bank (1), Sandy beach (2)
- (౧.౧౦.౫౩౩) ద్వీషోఽస్త్రియామన్తరీపం యదన్తర్వారిణస్తటమ్
(౧.౧౦.౫౩౪) తోయోత్థితం తత్పులినం సైకతం సికతామయమ్
Mud or clay (5), Overflow (2), Ditches (for water) made in dry beds (2)
- (౧.౧౦.౫౩౫) నిషద్వరస్తు జమ్పాలః పజ్కోఽస్త్రి శాదకర్దమా
(౧.౧౦.౫౩౬) జలోచ్ఛాస్సాః పరీవాహాః కూపకాస్తు విదారకాః
Navigable (1), Boat (3), Raft or small boat (3), Stream of water (1)
- (౧.౧౦.౫౩౭) నావ్యం త్రిలింగం నౌతార్యే స్త్రియాం నౌస్తరణిన్తరిః
(౧.౧౦.౫౩౮) ఉడుపం తు ప్లవః కోలః స్రోతోఽమ్బుసరణం స్వతః
Toll (for crossing river) (2), Wooden water carrier (1), Merchants on waterways (2),
Helmsman (2)
- (౧.౧౦.౫౩౯) ఆతరస్తరపణ్యం స్యాద్ ద్రోణీ కాష్టామ్బువాహిని
(౧.౧౦.౫౪౦) సాంయాత్రికః పోతవణిక్ కర్ణధారస్తు నావికః
Steersman or rower (2), Mast (2), Oar (2), Rudder (2)
- (౧.౧౦.౫౪౧) నియామకాః పోతవాహాః కూపకో గుణవృక్షకః
(౧.౧౦.౫౪౨) నౌకాదణ్ణః క్షేపణీ స్యాదరిత్రం కేనిపాతకః
Scraper or shovel (2), Bucket (2), Half of a boat (1), Alit (1)
- (౧.౧౦.౫౪౩) అభ్రిః స్త్రి కాష్టకుద్దాలః సేకపాత్రం తు సేచనమ్
(౧.౧౦.౫౪౪) క్లీబేఽర్ధనావం నావోఽర్ధేఽతీతనౌకేఽతిను త్రిషు
Clear or transparent (2), Turbid (3), Deep (3), Shallow (1)
- (౧.౧౦.౫౪౫) త్రిష్యాగాధాత్ప్రసన్నోఽచ్చః కలుషోఽనచ్చ ఆవిలః
(౧.౧౦.౫౪౬) నిమ్నం గభీరం గపీరముత్తానం తద్విపర్యయే

Bottomless or very deep (2), Fisherman (3), (Fishing) net (2), (Hemp) rope (2)

(౧.౧౦.౫౪౭) అగాధమతలస్పర్శే కైవరే దాశధీవరో

(౧.౧౦.౫౪౮) ఆనాయః పుంసి జాలం స్యాచ్ఛణసూత్రం పవిత్రకమ్

Fish storage (2), Fishing (2), Fish (8), Specific (flat) fish (2)

(౧.౧౦.౫౪౯) మత్స్యధాసీ కువేణీ స్యాద్ బడిశం మత్స్యవేధనమ్

(౧.౧౦.౫౫౦) పృథురోమా రుషో మత్స్యే మీనో వైసారిణోఽణ్ణజః

(౧.౧౦.౫౫౧) విసారః శకులీ చాథ గడకః శకులార్చకః

Porpoise (2), Specific small fish (2), Type of carp (2), Type of white fish (2)

(౧.౧౦.౫౫౨) సహస్రదంష్ట్రః పాతీన ఉలూపీ శిశుకః సమౌ

(౧.౧౦.౫౫౩) నలమీనశ్చిలిచిమః ప్రోష్ఠీ తు శఫరీ ద్వయోః

Tiny fish (1), List of specific seven fishes, Aquatic creatures (2)

(౧.౧౦.౫౫౪) క్షుద్రాణ్ణమత్స్యసంఘాతః పోతాధానమథో ర్షుషాః

(౧.౧౦.౫౫౫) రోహితో మద్గురః శాలో రాజీవః శకులస్మిమః

(౧.౧౦.౫౫౬) తిమిక్కిలాదయశ్చాథ యాదాంసి జలజన్తవః

List of four aquatic creatures, Crab (2), Turtle or tortoise (3)

(౧.౧౦.౫౫౭) తద్భేదాః శిశుమారోద్రశఙ్కవో మకరాదయః

(౧.౧౦.౫౫౮) స్యాత్కులీరః కర్కటకః కూర్మే కమతకచ్ఛపౌ

Shark (2), Crocodile (2), Worm (3), Crocodile in Ganges (2)

(౧.౧౦.౫౫౯) గ్రాహోఽవహారో నక్రస్తు కుమ్భిరోఽథ మహీలతౌ

(౧.౧౦.౫౬౦) గణ్ణాపదః కీఞ్చులకో నిహాకా గోధికా సమే

Leech (3), Pearl oyster (2), Conch (2)

(౧.౧౦.౫౬౧) రక్తపా తు జలౌకాయాం స్త్రియాం భూమ్ని జలౌకసః

(౧.౧౦.౫౬౨) ముక్తాసోఫటః స్త్రియాం శుక్తిః శఙ్ఖః స్యాత్కముబ్రస్త్రియౌ

Small shell (2), Bivalve shell (2), Frog (6)

(౧.౧౦.౫౬౩) క్షుద్రశఙ్ఖాః శఙ్ఖనఖాః శమ్బూకా జలశుక్తయః

(౧.౧౦.౫౬౪) భేకే మణ్ణాకవర్షాభూశాలారప్లవద్దర్షురాః

Small worm (2), Female frog (2), Female turtle (2)

(౧.౧౦.౫౬౫) శిలీ గణ్ణాపదీ భేకీ వర్షాభీ కమతీ డులిః

Female sheat fish (1), Cocle (2), Lake or pond (2), Deep lake (1)

(౧.౧౦.౫౬౬) మద్గురస్య స్త్రియా శ్చక్లి దుర్నామా దీర్ఘకోశికా

(౧.౧౦.౫౬౭) జలాశయా జలాధారాస్తత్రాగాథజలౌ ప్రాదః

Trough near a well (2), Well (4)

- (౧.౧౦.౫౬౮) ఆహావస్తు నిపానం స్యాదుపకూపజలాశయే
 (౧.౧౦.౫౬౯) పుంస్యేవాఽన్ఠః ప్రహిః కూప ఉదపానం తు పుంసి వా
 Wooden contraption for extracting water from well (1), Facing of well
- (౧.౧౦.౫౭౦) నేమిస్త్రికాస్య వీనాహో ముఖబన్ధనమస్య యత్
 Square or large pond (2), Natural pond (2)
- (౧.౧౦.౫౭౧) పుష్కరిణ్యాం తు ఖాతం స్యాదఖాతం దేవఖాతకమ్
 Deep pond or tank (5), Basin (2), Large circular reservoir (2)
- (౧.౧౦.౫౭౨) పద్మాకరస్తడాగోఽస్త్రీ కాసారః సరసీ సరః
 (౧.౧౦.౫౭౩) వేశన్తః పల్వలం చాల్పసరో వాపీ తు దీర్ఘికా
 Moat or ditch (2), Dike or dam (1), Watering basin around a tree (3), River (16)
- (౧.౧౦.౫౭౪) ఖేయం తు పరిఖాధారస్త్యమ్భసాం యత్ర ధారణమ్
 (౧.౧౦.౫౭౫) స్యాదాలవాలమావాలమావాపోఽథ నదీ సరిత్
 (౧.౧౦.౫౭౬) తరఙ్గణీ శైవలినీ తటినీ హ్రాదినీ ధునీ
 (౧.౧౦.౫౭౭) స్రోతస్వినీ ద్వీపవతీ స్రవస్తీ నిమ్నగాఽపగా
 (౧.౧౦.౫౭౮) కూలఙ్కషా నిర్ఘరిణీ రోఢోవక్త్రా సరస్వతీ
 River Ganges (8)
- (౧.౧౦.౫౭౯) గఙ్గా విష్ణుపదీ జహ్నుతనయా సురనిమ్నగా
 (౧.౧౦.౫౮౦) భాగీరథీ త్రిపథగా త్రిస్తోతా భీష్మసూరపి
 River Yamuna (4), River Narmada (4)
- (౧.౧౦.౫౮౧) కాలిన్దీ సూర్యతనయా యమునా శమనస్వసా
 (౧.౧౦.౫౮౨) రేవా తు నర్మదా సోమోద్భవా మేకలకన్యకా
 River created at the time of Gauri's marriage (2), River brought down by కార్తవీర్యార్జున(2)
- (౧.౧౦.౫౮౩) కరతోయా సదాసీరా బాహుదా సైతవాహినీ
 River Shatardu (2), River Vipasha (2), River Shona (2), Canal (1)
- (౧.౧౦.౫౮౪) శతద్రుస్తు శుతుద్రిః స్యాద్విపాశా తు విపాత్ స్త్రీయామ్
 (౧.౧౦.౫౮౫) శోణో హిరణ్యవాహః స్యాత్కులాస్యైలా కృత్రిమా సరిత్
 List of five rivers, additional list includes: కౌశికీ, గఙ్గకీ, చర్మణ్వతీ, గోదా, వేణీ etc.
- Mouth of a river (1), Channel or water-course (1)
- (౧.౧౦.౫౮౬) శరావతీ వేత్రవతీ చన్ద్రభాగా సరస్వతీ
 (౧.౧౦.౫౮౭) కావేరీ సరితోఽన్యాశ్చ సమ్భేదః సిన్ధుసన్గమః
 (౧.౧౦.౫౮౮) ద్వయోః ప్రణాలీ పయసః పదవ్యాం త్రిషు తూత్తరౌ
 Things born in a river దేవికా or సరయా: sample construction

(౧.౧౦.౫౮౯) దేవికాయాం సరయ్యాం చ భవే దావికసారవో

Night-blooming lotus: White (2), Red (2)

(౧.౧౦.౫౯౦) సౌగంధికం తు కహ్లాం హల్లకం రక్తసంధ్యకమ్

Water lily (2), Blue (2), White (2), Root (of) lily (1), Pistia Stratiotes (2)

(౧.౧౦.౫౯౧) స్యాదుత్పలం కువలయమథ నీలామ్బుజన్మ చ

(౧.౧౦.౫౯౨) ఇన్ధివరం చ నీలేన్ధిన్ధితే కుముద్కైరవే

(౧.౧౦.౫౯౩) శాలాకమేషాం కన్దః స్యాద్వారిపర్ణీ తు కుమ్భికా

Aquatic plant, moss (3), Full of lilies (2), Full of lotuses (3)

(౧.౧౦.౫౯౪) జలనీలీ తు శైవాలం శైవలోఽథ కుముద్వృతీ

(౧.౧౦.౫౯౫) కుముదిన్యాం నలిన్యాం తు బిసినీపద్మినీముఖాః

Lotus (16)

(౧.౧౦.౫౯౬) వా పుంసి పద్మం నలినమరవిన్దం మహోత్పలమ్

(౧.౧౦.౫౯౭) సహస్రపత్రం కమలం శతపత్రం కుశేశయమ్

(౧.౧౦.౫౯౮) పక్కేరుహం తామరసం సారసం సరసీరుహమ్

(౧.౧౦.౫౯౯) బిసప్రసూనరాజీవపుష్కరాన్మోఘాః

Lotus: white (2), red (3), Stalk of water lily (3)

(౧.౧౦.౬౦౦) పుణ్డరీకం సితామ్బోజమథ రక్తసరోరుహే

(౧.౧౦.౬౦౧) రక్తోత్పలం కోకనదం నాలో నాలమథాన్స్త్రియామ్

Lotus fibre (2), Collection of water lilies (1)

The words ఖణ్డా or షణ్డ mean an assemblage in general.

(౧.౧౦.౬౦౨) మృణాలం బిసమబ్జాదికదమ్బే ఖణ్డమస్త్రియామ్

Parts of water lily: root (2), filament (2), new leaf (2), Lotus seed (2)

(౧.౧౦.౬౦౩) కరహాటః శిఫాకన్దః కిష్కాల్కః కేసరోన్స్త్రియామ్

(౧.౧౦.౬౦౪) సంవర్తికా నవదలం బీజకోశో వరాటకః

mark ఇతి వారివర్గః
ఇతి

కాణ్డసమాప్తిః।

All the 10 chapters of the first part with main and related words are thus finished.

(౧.౧౦.౬౦౫) ఉక్తం స్వరోష్వ్యమదిక్కాలధీశబ్దాది సనాట్యకమ్

(౧.౧౦.౬౦౬) పాతాలభోగినరకం వారి చైషాం చ సన్జితమ్

(౧.౧౦.౬౦౭) ఇత్యమరసింహకృతౌ నామలిఙ్గానుశాసనే

(౧.౧౧.౬౦౮) స్వరాదికాణ్డః ప్రథమః సాఙ్గ ఏవ సమర్థితః
ఇతి

Encoded and proofread by Avinash Sathaye sohum at ms.uky.edu

Proofread by Arun questions.sanskrit at gmail.com

Wed Aug 21 16:17:39 EDT 1996

Avinash : Original 1940 edition by Panshikar,
except it was Nirnayasagar Press not Chaukhamba.

Arun : My first reference text is the V. S. Pansikar edition
published by Chaukhamba Sanskrit Sansthan,
with the Amaraviveka of Maheshvar. My second
reference is the edition by Krishnaji Govind Oka,
with the amarakoSodghATana of Kshirasvamin.

——
Amarakosha or Namalinganushasanam, Thesaurus Chapter 1
pdf was typeset on March 24, 2024

——
Please send corrections to sanskrit@cheerful.com

